**Рекомендации**
**для детей, пользователей социальных сетей и мессенджеров**
**и других интернет-сервисов**

Для того, чтобы не стать жертвой злоумышленников, которых очень много в социальных сетях, мессенджерах и вообще в сети «Интернет» детям необходимо помнить следующие простые правила:

- ни в коем случае не сообщать свои персональные данные, а также данные своих родителей, родственников, друзей (т.е. фамилию, имя, отчество, дату рождения, адрес проживания, место учебы, телефон, фотографии и т.д.) другим пользователям сети, пусть даже эти пользователи состоят у вас в списках друзей;

- нужно помнить, что пользователи Интернет-сайтов и социальных сетей могут использовать вымышленные данные, в том числе фотографии других людей, или даже детей;

- не нужно боятся угроз со стороны интернет-пользователей, на самом деле они ничего не смогут сделать ни Вам лично, ни Вашим близким. Обычно они пугают детей, чтобы получить над ними контроль. При первой же угрозе нужно сразу же рассказать об этом родителям, брату, сестре, учителю и т.д., не надо этого стесняться;

- ни в коем случае не выполняйте приказы или указания других пользователей социальных сетей, мессенджеров и других Интернет-ресурсов.
Самое простое-заблокируйте их страницы. Не принимайте дружбу от неизвестных Вам лиц в социальных сетях, мессенджерах и других онлайн сервисов.

- не устанавливайте себе приложения для удаленного доступа. Прежде чем что-либо установить, почитайте об этом в Интернете, для чего это приложение и т.д.

**Әлеуметтік желілер мен мессенджерлер және басқа да**
**интернет-сервистерді пайдаланушы балаларға арналған ұсыныстар**

Әлеуметтік желілер мен мессенджерлерде, жалпы «Интернет» желісінде көп тараған құқық бұзушылардың құрбаны болмауы үшін балалар мына қарапайым ережелерді есте сақтауы керек:

- ешбір жағдайда өз дербес деректеріңізді, сондай-ақ ата- аналарыннның, туыстарыннның, достарыннның деректерін (яғни, тегі, аты, әкесінің атын, туған күнін, тұрғылықты мекенжайын, оқу орнын, телефонын, фотосуреттерін және т. б.) желінің басқа пайдаланушыларына, бұл пайдаланушылар сіздің достарыңыздың тізімінде болса да хабарлауға болмайды;

- Интернет-сайттар мен әлеуметтік желілер пайдаланушылары ойдан шығарылған, оның ішінде басқа адамдардың суреттерін немесе балалардың деректерін пайдалана алатынын есте сақтау керек;

- интернет қолданушылары тарапынан түскен қауіп-қатерден қорқудың қажеті жоқ, шындығында олар жеке сізге де, сіздің жақындарыңызға да ештеңе істей алмайды. Әдетте олар балаларды қорқытады, яғни оларды бақылауға алу үшін. Бірінші қауіп төнген кезде бұл туралы ата анаңызға, ағаңызға, әпкеңізге, мұғалімге және т. б., дереу айтуыңыз керек, одан ұялуға болмайды.

- ешбір жағдайда әлеуметтік желі, мессенджерлер және басқа Интернет-ресурстардың басқа пайдаланушыларының бұйрықтарын немесе нұсқауларын орындамаңыз. Ең қарапайым нәрсе – олардың парақшаларын бұғаттау. Әлеуметтік желілерде, мессенджерлер және басқа да онлайн сервистерде белгісіз адамдардан түсетін достықты қабылдамаңыз.

- өзіңізге қашықтан қолжеткізуге арналған бағдарламаларды орнатпаңыз. Оларды орнатпас бұрын, бұл туралы Интернеттен оқыңыз, бұл қосымша не үшін арналған және т. б.